

Monitoring płazów

Artur Osikowski, Zakład Anatomii Zwierząt, Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie, a.osikowski@ur.krakow.pl

Celem prezentowanego monitoringu była ocena stanu batrachofauny Polany Majerz. Szczególną uwagę poświęcono ocenie wpływu podejmowanych przez Pieniński Park Narodowy aktywnych działań ochronnych dotyczących płazów i ich siedlisk.

Na Polanie Majerz stwierdzono występowanie pięciu gatunków płazów. Były to: żaba trawna (*Rana temporaria*), ropucha szara (*Bufo bufo*), kumak górski (*Bombina variegata*), traszka górská (*Ichtyosaura alpestris*) oraz traszka karpacka (*Lissotriton montandoni*). Wszystkie te gatunki przystępowały do rozrodu, o czym świadczyła obecność jaj, larw, osobników przeobrażających się i młodocianych.

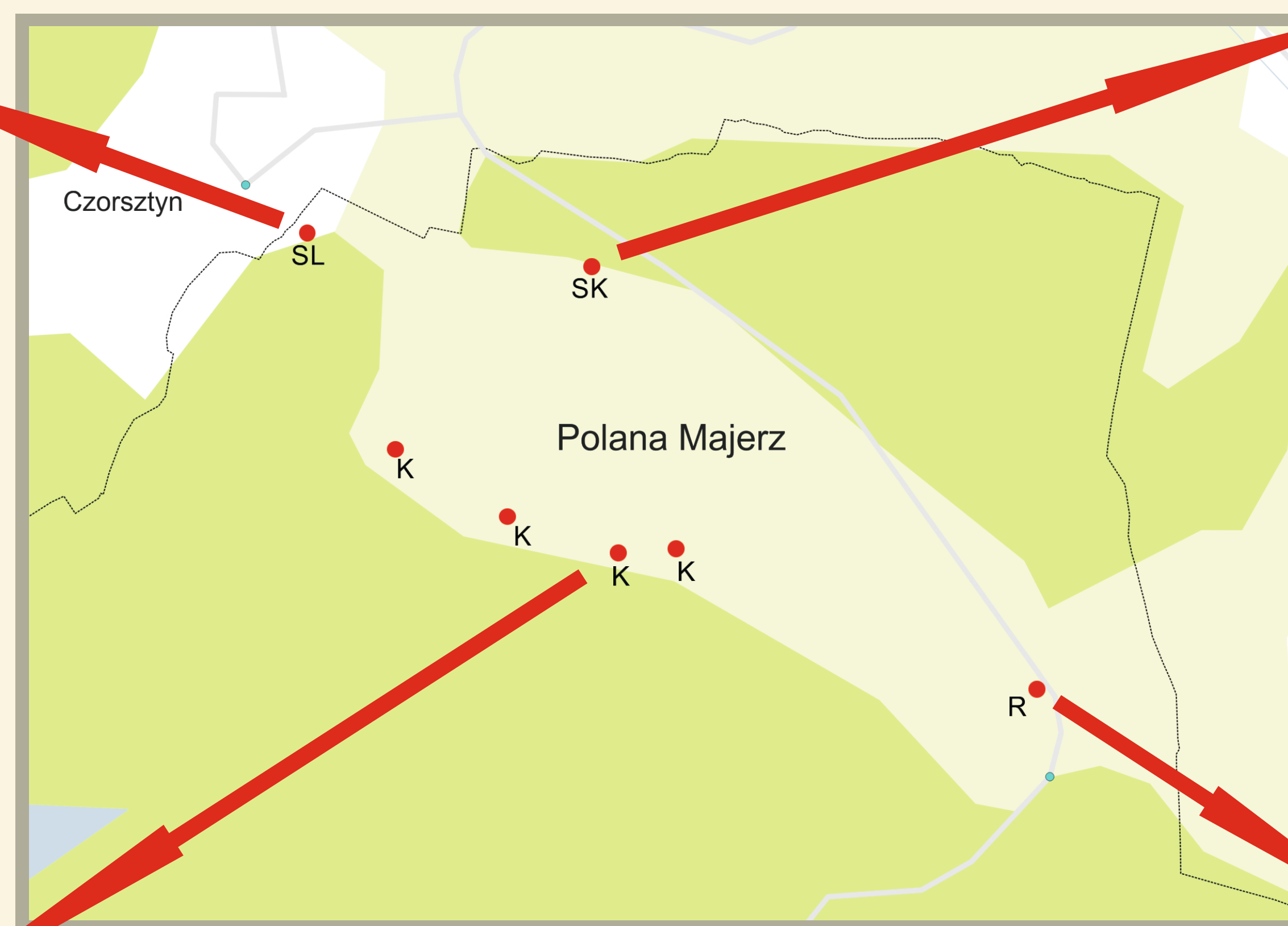
Staw przy leśniczówce PPN (SL)
Zbiornik ten został utworzony jesienią 2015. W kolejnych latach obserwowano stopniową sukcesję roślin naczyniowych oraz zasiedlanie stawku przez kolejne gatunki płazów – w roku 2016 do rozrodu przystąpiły w nim tylko ropuchy szare, natomiast w 2017 ropuchy szare, żaby trawne i kumaki górskie.

Staw „na Kapitanowym” (SK)
Niewielki stawek, służący pierwotnie do pojenia owiec; jesienią 2014 stawek został pogłębiony i otoczony ogrodzeniem z bali, a funkcję poidła przejęło drewniane koryto poza obrębem ogrodzenia. W każdym roku rozmnażały się w nim ropuchy szare, ponadto w sezonie 2014 zaobserwowano larwy traszki górskiej, a w 2017 traszki karpackiej.

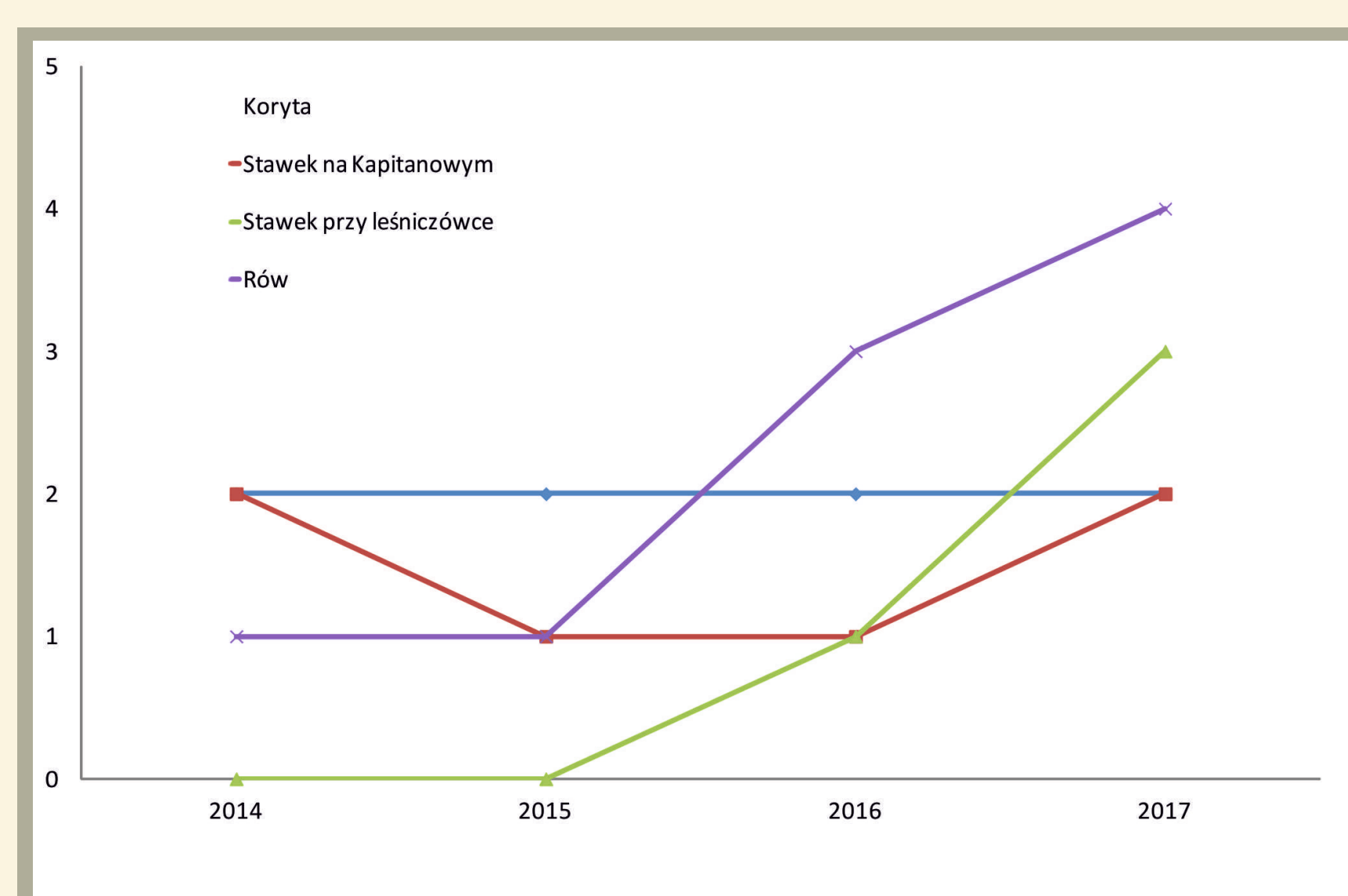

Zespoły koryt do pojenia owiec (K)
Cztery grupy zasilanych wodami wysiękowymi koryt z wydrążonych pni; na początku 2017 roku koryta zostały wymienione na nowe, bardziej przyjazne dla płazów (skośne ścianki ułatwiające płazom wychodzenie). Ponadto, przy jednym ze stanowisk wykopano niewielki stawek zbierający wodę wysiękową. Każdego roku obserwowano w korytach rozród kumaka górskiego, ponadto w sezonie 2014 do rozrodu przystępowały w nich żaby trawne, w 2016 ropuchy szare, a w 2017 traszki karpackie. Płazy zasiedliły również wykopany stawek.

Rów (R)
Biegnący wzdłuż szosy Krośnica-Sromowce Wyżne rów przydrożny; pomimo dużych wahań poziomu wody stanowił on miejsce rozrodu płazów: żab trawnych (2015-17), traszek górskich (2014, 2016-17), traszek karpackich (2016-17) i kumaków górskich (2017). Rów nie był objęty aktywnymi działaniami ochronnymi.

Liczba gatunków płazów przystępujących do rozrodu na poszczególnych stanowiskach w kolejnych latach monitoringu.

2014					
stanowisko	Rt	Bb	Bv	Ia	Lm
K		R	R		
SK		R		R	
R				R	
2015					
stanowisko	Rt	Bb	Bv	Ia	Lm
K	R				
SK		R			
R	R				
2016					
stanowisko	Rt	Bb	Bv	Ia	Lm
K		R	R		
SK		R			
SL		R			
R	R			R	R
2017					
stanowisko	Rt	Bb	Bv	Ia	Lm
K					
SK		R			R
SL	R	R	R		
R	R		R	R	R

Skrócone wyniki monitoringu płazów w poszczególnych latach badań. R- stwierdzony rozród.

Wnioski

- Utworzenie stawu przy leśniczówce PPN stworzyło znakomite, stabilne miejsce dla bytowania i rozrodu płazów.
- Zespoły koryt stanowią istotne miejsce rozrodu płazów, szczególnie kumaka górskiego; nowe koryta o pochyłych ścianach ułatwiają ich opuszczanie przez przeobrażające się osobniki.
- Pogłębienie i otoczenie ogrodzeniem Stawu „na Kapitanowym” poprawiło stabilność tego siedliska jako miejsca rozrodu płazów.
- W ostatnim sezonie monitoringu (2017) zaobserwowano zwiększenie liczby miejsc rozrodu traszki karpackiej, gatunku wpisanego do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt; jest bardzo prawdopodobne, że tendencja ta jest efektem podejmowanych działań ochronnych.

